

2026-02-25

Dnr: LI2025/01991

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissvar – SOU 2025:58 En stärkt hästnäring– för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa (Dnr LI2025/01991)

Avsändare: Skara kommun i samverkan med SLU Skara, Axevalla Travbana, Västergötlands Travsällskap, Axevalla Hästcentrum, Naturbruksstyrelsen Västra Götalandsregionen, Skara Hästland, Skaraortens Ryttarförening, Skaraborgs Kommunalförbund samt ett urval av riksdagsledamöter.

1. Inledning

Skara kommun i samverkan med ovan nämnda aktörer välkomnar betänkandet SOU 2025:58 En stärkt hästnäring– för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa. Utredningen är efterlängtd och viktig. Hästnäringen är inte endast ett fritids- eller hobbyområde, utan en betydande näring med stor potential att bidra till företagande, sysselsättning, landsbygdsutveckling, folkhälsa och social sammanhållning.

I Västra Götaland, och särskilt i Skaraborg, finns en lång tradition och många aktörer inom hästnäringen. Hästen har traditionellt varit en angelägenhet i området under flera hundra år, med närhet till forskning och utveckling. Sveriges första veterinärutbildning och Sveriges första hästgymnasium startade här, och hästföretagarutbildning finns etablerad i regionen. Det finns mycket att bygga vidare på. Samverkan i flera konstellationer under de senaste 30 åren har skapat möjligheter till det vi ser idag på Axevalla, och den kunskap som finns kring samverkan skulle kunna bidra till utvecklingen framåt.

Mot denna bakgrund vill vi lämna följande synpunkter, med särskilt fokus på genomförande, samverkan och regional utvecklingskraft.

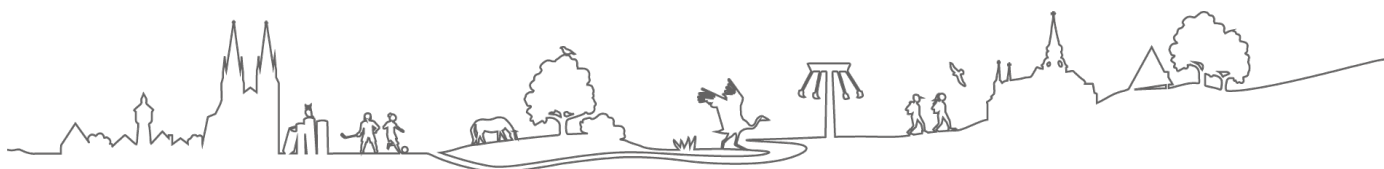
2. Om processen bakom detta remissvar

Detta remissvar bygger på en gemensam process under hösten 2025, där centrala aktörer inom hästnäringen i Västra Götaland samlats för att diskutera hästutredningens slutsatser och vad som är särskilt viktigt ur ett regionalt perspektiv. Arbetet har haft tydligt fokus på vilka frågor som bör prioriteras främst, och hur utredningens förslag kan omsättas i praktiken.

3. Sammanfattande ståndpunkter

Vi vill särskilt lyfta följande övergripande ståndpunkter:

- Hästnäringen måste ges långsiktigt stabila och likvärdiga villkor som näring.

- Finansieringslösningar behöver anpassas till hästnäringens struktur och riskprofil.
- Ett sammanhållet system för utbildning och livslångt lärande är avgörande.
- Veterinär tillgänglighet och djurvälstånd är grundläggande för näringens hållbarhet.
- Ridskolor behöver ekonomisk stöttning och ska ses som samhällsviktig infrastruktur.
- Regionala noder och samverkansmiljöer är avgörande för genomförande.

4. Utbildning och kompetensförsörjning

Vi delar utredningens bedömning att utbildning och kompetensförsörjning är avgörande för hästnäringens framtid. Särskilt viktigt är att skapa en sammanhållen utbildningskedja från gymnasial nivå till högre utbildning, yrkeshögskola och fortbildning. Utbildningar behöver vara praktisknära, flexibla och tillgängliga även för vuxna företagare och yrkesverksamma. Axevallaområdet erbjuder unika förutsättningar att integrera utbildning, praktik, forskning och näringsliv i samma miljö.

Västra Götalandsregionen är en av Sveriges mest hästtäta regioner. Jämfört med regionerna kring befintliga riksanläggningar, såsom Flyinge och Strömsholm, har Västra Götaland en lägre utbildningsnivå och utmaningar kopplade till kompetensförsörjning. Detta har lett till en svagare utväxling av hästnäringen, trots att näringen bedöms ha en betydande tillväxtpotential i regionen.

Västra Götalandsregionen har gjort stora satsningar på ett regionalt hästgymnasium genom Axevalla Hästcentrum. Samtidigt finns det brist på vuxenutbildningar inom flera områden. Bristen på välutbildad kompetens försvårar även möjligheterna att erbjuda och tillsätta utbildningar med hög kvalitet. Det geografiska och mentala avståndet till befintliga utbildningar påverkar utbildningsnivån i regionen inom både trav- och ridsport. Travsporten har en stor efterfrågan på arbetskraft, men de som söker sig till dessa jobb har ofta för låg utbildningsnivå. Liksom utredningen, nämns behovet av utbildade anläggningsskötare.

Samverkan med Flyinge och Strömsholm, eller andra utbildningsinstitutioner, skulle kunna stärka kompetensförsörjningen kopplad till utbildningar. Tydliga resurser samt uttalade incitament och uppdrag för sådan samverkan skulle underlätta etableringen av långsiktiga samarbetsformer.

5. Finansiering

Hästnäringen har betydande utvecklingspotential men hämmas i dag av kapitalbrist och begränsad tillgång till finansiering. Aktörer i Västra Götalandsregionen delar uppfattningen att ökad nationell finansiering till hästnäringen bör ges hög prioritet.

Utredningens förslag om ett väsentligt ökat införlivande av hästverksamheter i EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) välkomnas. Förslagen bedöms kunna stärka investeringsmöjligheterna, förbättra lönsamheten i framför allt små hästföretag och bidra till mer jämlika villkor mellan hästnäringen och övriga produktionsgrenar inom jordbruket.

Vi vill understryka behovet av finansieringsinstrument som är anpassade till hästnäringens villkor, gärna med regional förankring. Här ser vi stor potential att använda regionala samverkansmiljöer för utveckling av en bransch som ligger långt efter gällande exempelvis

tekniska lösningar jämfört med jordbruket. Axevallaområdet skulle kunna utgöra exempel för en sådan samverkansmiljö, som testbäddar för nya modeller och innovationsmiljöer. Behovet av införlivande av hästverksamheter inom GJP är avgörande för näringens långsiktiga konkurrenskraft och hållbara utveckling, såväl regionalt som nationellt.

6. Veterinära frågor

Tillgång till veterinär service, särskilt under jourtid, är en av de mest akuta frågorna för hästföretagare. Bristande tillgänglighet av veterinärer påverkar hela hästsektorn liksom djurvälståndet, företagets ekonomi och djurhållarnas psykiska hälsa. Vi noterar att frågan hanteras i andra pågående utredningar men vill betona vikten av att hästnäringens särskilda förutsättningar beaktas och att samordning sker mellan olika processer.

7. Ridskoleverksamhet

Utredningens beskrivning av ridskolornas ekonomiska villkor är träffsäker. Ridskolor har en unik roll som både företag och samhällsresurs. De bidrar till inkludering, folkhälsa och barns och ungas utveckling. Ridskolorna fungerar också som plantskola för hela näringen. Vi vill särskilt lyfta behovet av likvärdiga kommunala villkor oavsett driftsform, samt behovet av statligt stöd för drift av anläggningar för ridskolor.

Ridskoleverksamheten bör även inkluderas till samhällsviktig infrastruktur. Den ekonomiska stöttningen behöver fördelas mellan kommun och stat, då kommunernas ekonomi kommer att vara begränsad under överskådlig tid. Om det samhällsuppdrag som beskrivs ska kunna genomföras behövs bredare personalkompetens på ridskolor. Det behöver även tas fram utbildningar för kompetenshöjning hos nuvarande ridskolepersonal om ridskolorna ska kunna ta ett bredare samhällsuppdrag.

Vidare behövs stöd till hästuppfödare så att det finns lämpliga hästar för ridskolor att köpa in – det är brist på lämpliga hästar idag. Dagens hästuppfödning har svikande siffror. En del av förklaringen skulle kunna vara konjunkturbaserad. Risken är att bristande tillgång till hästar driver upp prisnivåerna. Nuvarande avel är dessutom mest inriktad på sportavel. Sannolikt kommer en högre prisnivå och brist på lämpliga ridskolehästar ge ridskoleverksamheter än större utmaningar att bedriva sin verksamhet.

8. Regionala noder och samverkan

En central slutsats från vårt gemensamma arbete är att det som saknas är strukturer för genomförande. Regionala noder där offentlig sektor, akademi och näring samverkar är avgörande för att utredningens förslag ska få faktisk effekt. Axevallaområdet är ett konkret exempel på hur en sådan nod kan fungera som plattform för utbildning, innovation, företagande och hållbar utveckling.

9. Avslutande synpunkter

Vi delar utredningens bedömning att tiden är mogen för samlade insatser inom hästnäringen. Med rätt struktur för samverkan och genomförande finns goda möjligheter att omsätta utredningens slutsatser i praktisk utveckling. Syftet är praktisk utväxling för ökad tillväxt i branschen. Vi ser stor potential i att kunna växla upp hästnäringen i Västra Götalandsregionen,

bland annat genom ett stärkt epicentrum i och omkring Axevalla och med stärkta förutsättningar för branschen i sin helhet.

Skara kommun och samverkande aktörer står gärna till förfogande för fortsatt dialog och utvecklingsarbete.

I detta ärende har ordförandebeslut fattats av kommunstyrelsens ordförande, på uppdrag av kommunstyrelsens beredningsutskott.

Skara, 2026-02-25

Skara kommun, Kommunstyrelsens ordförande
Gunilla Druve Jansson